

Jamaica Kincaid

Esriptora. Publica 'El meu germà'

Va néixer el 1949 a l'illa caribenya d'Antigua. Quan els pares la van enviar als Estats Units a fer de mainadera, als 16 anys, es va rebel·lar contra el destí i es va acabar guanyant la vida com a escriptora. Ara és un nom de referència de les lletres angleses.

“Prohibir el dret a avortar esclavitzava la dona”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

El meu germà és un llibre dur i alhora tendre sobre la pèrdua d'en Devon. Va morir el 1996 de sida, als 33 anys. D'on va treure la força per escriure sobre ell?

De dos llocs: de la foscor –escrivia de nit– i de la ginebra. Va ser un llibre molt difícil de fer i alhora dels més fàcils. A la vida passes per moments complicats, però mentre hi ets no te n'adones. La mort del meu germà va ser un d'aquests moments.

Va trigar poc més d'un any a dedicar-li aquest homenatge. Tenint en compte el seu ritme de producció, va anar molt ràpid.

Sí. Ara m'adono que la meua etapa més productiva va ser quan tenia menys temps i els fills eren petits. Escrivia després de portar-los a dormir, a vegades fins a les quatre de la matinada. Al matí els arreglava per anar a l'escola, i un cop els havia vingut a recollir l'autobús, no recordo gaire què feia.

Escrivia millor sota pressió?

Compaginava l'escriptura amb ocupar-me dels fills. Cuinava molt. Llegia. I tenia cura del jardí, com ara. Estic agraïda a les plantes. Em van ajudar a trobar la meua veu i la manera d'explicar el món d'on venia.

El seu món va ser una illa colonitzada durant més de tres segles per l'Imperi Britànic.

El meu món va començar el 3 d'agost de 1492, el dia que Cristòfor Colom va salpar d'Espanya. Va arribar a Antigua un any després, durant el seu segon viatge. El seu diari és molt interessant. A la primera expedició explica com el fascina tot el que veu.

Colom va arribar a Antigua...

Va descobrir un paradís que esperava que el violessin. Colom i els que van venir darrere d'ell es van dedicar a això. Hi va haver una llarga etapa d'esclavatge i colonització. La meua infantesa va transcórrer en aquesta realitat.

A partir del 1981, Antigua va aconseguir la independència. Com va canviar, el seu país, llavors?

LES HORES

Ja no teníem aquella gent tan desagradable vinguda d'Anglaterra que ens recordava constantment com érem d'inferiors respecte a ells. Al mateix temps, la nova situació ens va decebre als que havíem desitjat assolir la independència. Preteníem construir un món decent i ens vam trobar amb corrupció, crims i irregularitats. Ens vam

alliberar de la indecència dels altres, però vam construir la nostra pròpia indecència.

Vostè va marxar d'Antigua als 16 anys. El seu germà en tenia 3. Va trigar 20 anys a veure'l, en part per la difícil relació amb la seva mare. Sempre em vaig sentir en perill, quan estava amb ella. Una vegada va

cremar tots els llibres que jo tenia. Va ser com si em matés a mi: la meua única passió era llegir.

Al llibre en parla dues vegades. Li va fer molt de mal.

Sí. Va ser un trauma. La mare va ser autodestructiva i va fer molt de mal als seus fills, i alhora va ser una dona valenta, plena de qualitats. Havia tingut una bona educació, era intel·ligent i molt guapa: de petita em feia vergonya anar amb ella pel carrer, em sentia horrible al seu costat. Sap què la va derrotar, a la meua mare? Tenir fills.

A vostè la va tenir quan ja passava dels 30.

A Antigua no era habitual tenir fills tan tard. Els altres tres fills els va tenir al cap de molt de temps. Una vegada, quan ja era gran, em va dir que pensava en els seus “nou fills”. Em vaig adonar que com a mínim havia avortat cinc vegades.

Quan en Devon estava molt malalt li va preguntar si ell va ser fruit d'un intent d'avortar...

Li vaig dir que no, però era que sí. I ell sabia la veritat.

¿Era perseguit, l'avortament, al seu país?

La llei deia que era il·legal, però a l'entorn on es movia la meua mare era força freqüent. Hi havia molts remeis naturals per avortar. No coneix cap cas de dona que perdés la vida intentant-ho.

La seva mare ho hauria tingut difícil, per avortar, als Estats Units d'ara.

És indignant el que està passant. Soc una defensora a ultrança dels drets de les dones a controlar els seus cossos i destins. Prohibir el dret a avortar és una manera d'esclavitzar la dona.

El seu germà va agafar la sida als anys 90. Gairebé ningú va saber que era homosexual.

Em vaig sentir culpable per no haver-ho vist. Com va poder ser? Jo tenia amics que eren homosexuals. Si ho hagués sabut li hauria pogut donar suport d'alguna manera. Ajudar-lo a viure obertament la seva sexualitat.

¿Ell ho va amagar sempre perquè tenia por que no l'acceptessin?

Encara ara hi ha gent que el coneixia que es pensa que és una invenció meua. Entre ells, l'únic germà que em queda viu. El segon que va morir el vam enterrar fa dos anys.

Fa gairebé deu anys que no publica cap novel·la. Per què?

Escric menys, però no ho he deixat. Treballo frase a frase, sense cap pressa. La meua literatura no té res a veure amb l'entreteniment que tant agrada als nord-americans.

Tanmateix, els seus llibres no es poden deixar.

Potser vostè és el meu lector ideal! Sempre escric des de la mateixa veu, sigui ficció o no, amb la intenció de trobar una veritat... Tinc una estructura molt clara del que vull explicar, però potser no li poso les coses fàcils al lector. I no tinc la intenció de canviar. ◆◆

“UNA VEGADA LA MARE VA CREMAR TOTS ELS LLIBRES QUE TENIA. VA SER COM SI EM MATÉS”